

Overordnede anbefalinger fra Energisparerådet til udmøntning af erhvervspulje

Med energiaftalen af 29. juni 2018 blev parterne bag aftalen enige om ikke at genforhandle aftalen og den nuværende energispareforpligtelse med energiselskaberne, når denne udløber ved udgangen af 2020. Som erstatning herfor er parterne bag energiaftalen enige om at indrette energieffektiviseringsindsatsen med to separate puljer i 2021-24 – en for erhverv, og en for bygninger.

Parterne bag energiaftalen ønsker at fokusere og målrette energieffektiviseringsindsatsen, hæve additionaliteten af energieffektiviseringsprojekterne og sikre omkostningseffektivitet. Dette skal ske ved øget markedsføring med en ny ordning til opnåelse energieffektiviseringer. Der er afsat 500 mio. kr. (2018-priser) årligt fra 2021 til og med 2024. Heraf er de 300 mio. kr. årligt målrettet energibesparelser i erhverv.

Energisparerådet ønsker i dette notat at give overordnede anbefalinger til udmøntningen af udbudspuljen for industri og erhverv.

Energisparerådet består af følgende medlemmer: Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Aarhus Universitet, Aalborg Universitet, De Frie Energiselskaber, Det Økologiske Råd, Concito, Synergi, Drivkraft Danmark, Energiforum Danmark, Energitjenesten, Forbrugerrådet Tænk, FRI, SMV Danmark, KL, Landbrug & Fødevarer, Naturgasselskaberne, TEKNIQ og Dansk Byggeri.

Drivkraft Danmark og De Frie Energiselskaber¹ står uden for anbefalingerne.

Energisparerådets indledende bemærkninger

Energisparerådet støtter en målrettet og markedsgjort energieffektiviseringsindsats på industri- og erhvervsområdet, som er omkostningseffektiv og har en høj additionalitet.

Den nuværende energispareordning har siden 2006 medvirket til etablering af et marked for energibesparelser og har været medvirkende til, at Danmark i dag har et af EU's mest energieffektive erhverv, til gavn for Danmarks internationale konkurrenceevne. Den hidtidige ordning har vist sig effektiv over for erhverv, hvor de indberettede besparelser stod for ca. 60 pct. af den samlede indsats. Nye aktører er i dag klar til at fortsætte denne indsats under de rette markedsvilkår. Denne positive situation må ikke sættes over styr på grund af manglede forudsigelighed.

Derfor vil Energisparerådet understrege vigtigheden i, at retningslinjer for den nye ordning kommer på plads så hurtigt som muligt. Jo nærmere vi kommer udgangen af den nuværende ordning, uden at der er klarhed om udmøntning af udbudspuljerne, desto større risiko er der for, at markedet kollapser, og aktører søger mod andre forretningsområder. Med en manglende hurtig afklaring risikerer Danmark, at energieffektiviseringsprojekter ikke igangsættes, og at opfyldelse af energispareforpligtelse i Energieffektiviseringsdirektivets artikel 7 både for perioden frem til 2021 og perioden 2021-30 vanskeliggøres.

Energisparerådet vil fremhæve, at markedsføring af en kommende energispareordning skal resultere i en høj grad af konkurrence mellem flest mulige fagligt kompetente aktører for at sikre en omkostningseffektiv

¹ De Frie Energiselskaber har løftet problemerne med Energispareordningen overfor bl.a. EU Kommissionen samt Statsrevisorerne. De har anbefalet fuld stop, og vil gøre dette forsat med henvisning til problemer der knytter sig til ordningen

og additional energieffektiviseringsindsats i industri og erhverv. Aktører skal forstås bredt og omfatter virksomheder, rådgivere og energiselskaber, uanset om disse får tildelt midler i form af puljer eller andel af midlerne til konkrete projekter.

Energisparerådet vil afslutningsvis kvittere for udmøntning af, at erhvervspuljen uddeles ift. den årlige kWh-besparelse og besparelsens levetid og ikke blot førsteårsbesparelsen, som det har været tilfældet i den hidtidige ordning. Hermed sikres i højere grad, at energieffektiviseringsindsatsen også tilgodeser indsatser med længere besparelseslevetid.

Energisparerådet anbefaler, at:

1. Der udarbejdes en overgangsordning for den eksisterende energispareordning, der sikrer, at de nuværende forpligtede selskabers forpligtelser og eventuelt følgearbejde (kontroller mv.) afsluttes senest ved udgangen af 2021. Det er centralt, at overgangsordningen mindsker risiko for de forpligtede selskaber, markedsaktører og forbrugere samt skaber vished for rammerne i overgangsperioden.
2. Den kommende erhvervspulje forankres hos og administreres af en statslig myndighed, gerne Energistyrelsen. I det efterfølgende anføres Energistyrelsen, men det kan være en anden statslig myndighed.
3. Administration af ordningen og kvalitetskontrol af projekter håndteres enten i Energistyrelsen eller udbydes til ekstern leverandør/-er, som udfører opgaverne på vegne af Energistyrelsen.
4. Der nedsættes et 'advisory board' bestående af et bredt panel af relevante interessenter. Advisory board kan med fordel nedsættes allerede inden, den nye ordning implementeres, med henblik på at give input til myndighedernes arbejde med udvikling af erhvervspuljen. Der kan nedsættes eventuelle undergrupper til 'advisory board' til den tekniske/praktiske sparring om udmøntning af midlerne i erhvervspuljen.
5. Energisparerådet anbefaler, at følgende modeller overvejes til udmøntning af midler i erhvervspuljen:
 - a. **Markedsudsættelse via udbud af puljer:**

Med denne model udbydes større og mindre puljer af energibesparelser. Puljerne kan have forskellige løbetider afhængigt af størrelse. Store puljer kan med fordel have længere løbetid for at sikre fleksibilitet. Når en aktør får tildelt en pulje (laveste pris pr. besparelse), opnås retten (og pligten) til at indberette og få betaling for energispareprojekter svarende til puljens størrelse.
 - b. **Markedsudsættelse, hvor konkrete energispareprojekter konkurrerer via udbud:**

Med denne model kan aktører byde direkte ind med konkrete projekter, som har additionelle energibesparelser. Midlerne udbydes i puljer med faste intervaller (f.eks. på måneds- eller kvartalsbasis). Aktørerne byder ind med de energibesparelser, som projektet giver. Projekter med de laveste priser pr. kWh tildeles midler, indtil puljen af midler er opbrugt. Dvs. midlerne i en pulje kan uddeles til forskellige priser pr. kWh (pay as bid). Eventuelt ikke udmøntede midler overføres til næste puljeperiode.

De to modeller skal ikke ses som modstridende og kan kombineres.

6. For at sikre kvaliteten og additionaliteten i projekterne skal det analyseres, hvilke krav (prækvalificering) der skal stilles til aktører, der har mulighed for at byde på midlerne i erhvervspuljen, uanset hvilken model der vælges. Det anbefales, at disse krav hurtigst muligt identificeres, således at markedets aktører kan søge godkendelse i god tid inden 2020.

Følgende forhold kan bl.a. indgå i overvejelserne:

- a. For at kunne byde på puljer, skal aktøren overholde fastlagte krav til finansiel, organisatorisk og teknisk forhold.
 - b. For at kunne byde direkte ind med konkrete energispareprojekter skal aktøren være ISO 50001-certificeret, eller projektet skal være udarbejdet af en en registeret energisynskonsulent eller en person/virksomhed med tilsvarende kompetencer, dvs. kompetencer som energieffektivitetsdirektivet stiller til personer, som kan udføre obligatoriske energisyn. Derudover kan der stilles krav til virksomheden om sikkerhedsstillelse.
7. Det sikres, at prækvalificerede aktører kan påbegynde planlægningen, men ikke igangsættelsen, af nye energispareprojekter forud for deltagelse i udbudsrunderne. Herved sikres et bedre flow i energispareprocessen, risikoen for "stop and go" reduceres, der skabes mulighed for at byde på et sikrere grundlag, hvorved kan opnås lavere priser, og der skabes hurtigere gennemførlige energispareprojekter gennem muligheden for anvendelse af en "projektportefølje".
 8. Målgruppe for indsatsen defineres hurtigst muligt. Energisparerådet anbefaler, at man arbejder for en bred definition af "procesenergi" herunder også herunder små- og mellemstore virksomheder, således at flest mulige additionelle energieffektiviseringer kan høstes i erhverv.
 9. Erhvervspuljen udmøntes i et transparent og konkurrencebaseret marked. Alle kompetente (prækvalificerede) aktører skal kunne byde ind på en pris pr. sparet kWh.
 10. Følgende overordnede principper lægges til grund for udmøntning af erhvervspulje, uanset valg af model for markedsudsættelse:
 - a. Midlerne udloddes i puljer med hyppige intervaller (f.eks. kvartalsbasis).
 - b. Aktører, der ikke vinder i en budrunde, har mulighed for at byde ind med samme projekt i en senere budrunde.
 - c. Der tilstræbes metodefrihed og teknologineutralitet i udlodningen af midler, hvorved der sikres incitament til afsøgning af nye markeder, innovation og afprøvning af bedst tilgængelig teknologi.
 - d. Erhvervspuljen udmøntes, så der sikres sektorkobling, aflastning af energisystemet og størst mulig klimaeffekt.

- e. Der sikres et ensartet, og fortsat højt, dokumentationsniveau for at sikre implementeringen af additionelle energieffektiviseringer. Dokumentationskravene skal være håndterbare og stå mål med dokumentationsindsatsen.
 - f. Der etableres et effektivt og agilt kontrolsystem baseret på stikprøvekontroller.
 - g. I designet af ordningen tages højde for, at det er centralt, at tilskuddet udbetales hurtigt efter et projekts godkendelse alternativ færdiggørelse. En hurtig udbetaling vil fremme energieffektive projekter, da de minimerer likviditetstrækket.
 - h. Der etableres betingelser ved manglende levering, som er fair og rimelige. Det er afgørende for at sikre et effektivt og troværdigt marked for energieffektiviseringer og tilstrækkelige årlige energibesparelser. Betingelserne skal tage højde for, at aktører ikke kan spekulere i at underbyde markedet og efterfølgende ikke kan eller vil levere den mængde kWh, de har vundet. Det er centralt, at leveringsbetingelser mv. er tilsvarende på tværs af modeller.
11. Den statslige myndighed (Energistyrelsen) udarbejder beregningsmetodikker for besparelserne med hensigt på at mindske transaktionsomkostninger og øge gennemsigtigheden. Det anbefales, at der er fokus på, hvordan det sikres, at der ikke kan spekuleres i levetider af foretagne investeringer.
12. Erhvervspuljen indrettes, så den understøtter vækst og virksomhedernes konkurrenceevne med fokus på omkostningseffektivt og at fremme effektiv anvendelse af energien. Effektiv anvendelse af energi er defineret i Energisparerådets anbefaling til implementering af Energieffektiviseringsdirektivet².
13. Erhvervspuljen understøtter det sammenhængende energisystem og medvirker til en omkostningseffektiv grøn omstilling. Her spiller sektorintegration på tværs af sektorer en vigtig rolle.

² (Der henvises til Energisparerådets anbefaling til implementering af Energieffektiviseringsdirektivet)